

Nieuwsbrief deel 2 + achterliggende beschouwingen – sept. 2016

Lieve vrienden, huidige studenten en oud-studenten,

Wat is er aan de hand in t Land met de Kunsten?

*Wordt er nog Originele kunst verkocht en wie koopt
welke kunstwerken!*

Subject:

1. De wereldcrisis van 2008 – heden en vooral deze crisis in Nederland in relatie tot alle Kunsten en hoe het mij als beeldend kunstenaar vergaat.
2. Vervolg: Wat is het effect op de lange duur hiervan op het Nederlandse Publiek?
3. Nieuws over 't Tijdloze Uur

Voor jou als vriend/vriendin en/of student stel ik het op prijs dit verhaal dit keer aan je te sturen, omdat het gaat over wat ik in mijn leven en werken in mijn beroep heb meegemaakt als beeldend kunstenaar en muzikant in jazz & geïmproviseerde muziek. Vooral ook wat er nu gebeurt en de veranderingen die zeer snel plaats vinden ook binnen dit domein sinds 2001. Ook al signaleer ik bizarre ontwikkelingen in onze samenleving, toch word ik er niet cynisch van, maar ben ik dankbaar voor alles wat ik in mijn leven als man, vader, echtgenoot en in het domein van mijn vak als beeldend kunstenaar, muzikant in jazz & geïmproviseerde muziek en auteur heb beleefd. Daarbij geef ik tevens credit en dank aan mijn ouders, voor wat zij mij aan mogelijkheden hebben gegeven.

1. Dit epistel gaat over grote veranderingen t.a.v. alle Kunsten en in het bijzonder het Culturele werkveld van

de beeldend kunstenaar overal ter wereld vanaf circa 1970, maar vooral sinds 2008 in Nederland. Wat o.a. vooral blijkt, is dat het steeds moeilijker wordt kunst en dan voornamelijk originele schilderijen te kunnen verkopen, vooral in Nederland, maar ook in de wereld. Dit geldt zowel voor mij, als ook voor vele collegae beeldend kunstenaars en muzikanten.

Het is reeds lang bekend dat bij de intrede van de fotografie eind 19^{de} eeuw een aantal beeldend kunstenaars internationaal toen al op hun achterste benen stonden. Dat de opmars van de fotografie en beeldtechnieken echter zulke verregaande gevolgen zou krijgen, had niemand toen kunnen bevroeden.

Als laatste aandachtspunt kun je een kort overzicht lezen over de laatste ontwikkelingen van het boek 't Tijdloze Uur/'The Timeless Hour'.

Algehele economische crisis en wat er binnen alle Kunsten gebeurde.

1. In Nederland is er sinds het eerste kabinet Rutte met *gedoog steun* van Geert Wilders veel veranderd in de beroepspraktijk van acteurs, muzikanten, dansers, beeldend kunstenaars (in mindere maten voor auteurs). Met het uitbreken van de internationale banken- & financiële crisis in 2008 konden vele bovengenoemde categorieën kunstenaars na enige tijd niet of nauwelijks meer in hun diverse professionele werkveld functioneren. Vele kunstprojecten, vaste groepen en podia verdwenen door kaalslag in het verlenen van subsidies. Ik ken collegae die koeriersdiensten rijden of ander soortgelijk werk doen (telefoonbalie en interviews) om rond te komen. Zij hebben nog geen AOW zoals ik.

Uitspraken van PVV leider Geert Wilders in 2008 als 'Kunst is een Linkse hobby' en de verregaande bezuinigingen door VVD-er Halbe Zijlstra (OC&W), creëerden een zeer negatieve en soms zelfs vijandige sfeer/energie in het land tussen publiek. Dit ontstond vooral tussen Gemeentelijke- en Rijks- instanties en kunstenaars. Hier bleek sprake van afgunst, onbegrip, onwetendheid en zelfs list bij menig politicus van deze coalitie naar kunstenaars als uitbuiters van staatsgeld. Bezuinigen in crisistijd op zich is acceptabel (al behoort je te sparen in rijke tijden, zie de 7 volle en magere jaren van Egypte) als het eerlijk gebeurt, maar niet op deze rancuneuze manier.

Deze bestuurders lijken volkomen onwetend over het feit dat bv. in New York elke Dollar die de Gemeente N.Y. voor de Kunsten in de stad steekt, \$ 3,- oplevert voor die stad.

Amsterdam is net als N.Y. een culturele wereldstad. Daar geldt hetzelfde voor. Het betreft hier ook voor bv. Amsterdam het gehele kunstdomein. Dat houdt in; zowel traditionele Kunsten als het Rijks Museum, Van Gogh Museum, als moderne Kunsten (vernieuwende Kunsten) in het Stedelijk Museum, Hermitage en de galerie-wereld plus het Holland Festival, in de breedst mogelijke zin.

De diepe economische crisis gaf sinds 2008 weinig kunstenaars de mogelijkheid hun werk op andere manieren te realiseren. Sommigen lukte dat wel aan de hand van gewonnen geldprijzen of rest subsidies. Velen niet.

Bovendien weet bijna niemand van het publiek in Nederland dat er op het Ministerie van OC&W (Onderwijs, Cultuur & Wetenschappen) de Kunsten relatief **3 x** zoveel op het budget van alle Kunsten is bezuinigd, dan in vergelijking verhoudingsgewijs bij alle

andere Ministeries.

Op OC&W werd trouwens ook, direct als eerste Ministerie, bezuinigd t.o.v. alle andere Ministeries.

Mede daardoor kun je dit gebeuren in 2008 een soort *kabinetscoup* op alle Kunst disciplines noemen die dit betreffende Gedoogkabinet gepleegd heeft.

De geleidelijke uitwerking hiervan tijdens de crisis tot aan nu, heeft vele gaten geslagen in de culturele wereld in aanbod van Kunsten in geheel Nederland en zeker voor vele kunst beoefenaars en uitvoerders uit alle disciplines.

Voornamelijk Wilders en zijn PVV was daar de oorzaak van. Er zijn maar weinigen 'van het publiek' die deze kaalslag bewust hebben waargenomen.

Gedurende de laatste 40 jaren van de 20^{ste} eeuw en tot voor kort werd door muziekszenders (piraten) als gratis muziek uitgezonden voor consumenten. Dit werd mogelijk vanwege reclame inkomsten, eerst alleen door illegale radiozenders (Veronica is de oudste), niet belast i.v.m. rechten in verplichte afdracht van gelden voor componisten en uitvoerende kunstenaars. Later in de jaren vanaf 1990 werden dit voornamelijk websites. Miljoenen hebben componisten en uitvoerende muzikanten misgelopen aan inkomen en 'het publiek', eerst niets vermoedend (later wel) maar genieten bij de 'homespeaker'. Onbegrijpelijk dat de overheid downloaden toeliet als niet-illegaal en tegelijk de Uploaders heel lang niet aangepakt heeft. Bijna een soort doorgestoken kaart waarbij alle parlementariërs achterover leunen en met *earphones* naar songs zitten te luisteren en doen of hun neus bloedt. Bekend geworden zijn na 2000: Spotify, Napster, Canvas. Zij waren eerst illegaal (onder andere namen). Zij vragen geld aan de inmiddels verwende consument en dragen sinds enkele jaren eindelijk wel royalty's af. Dit

ontstond onder druk van regelgeving door de Europese Unie (niet in Nederland dus uit eigen beweging).

Amazon.com en Gnutella dragen nog steeds niet af aan royalty's. Zij kunnen hoge claims verwachten als ze illegaal blijven doorgaan. Steeds duiken er weer nieuwe zenders op die dan in korte tijd veel geld met reclames maken en de illegaliteit trotseren en denken daarna wel de boetes te kunnen betalen met overblijven van de winst op reclames.

Onlangs nog kwam er een nieuwe illegale zender bij: Popcorn Time. Soms sprak ik wel eens iemand die deze misstand begreep, maar zelden keurde een luisteraar het spontaan af omdat het in wezen illegaal en unfair is. Heel begrijpelijk ook weer, want het is wel fijn zonder kosten muziek luisteren! Dit komt ook doordat de kopieermachine uitgevonden is en illegaal kopiëren van boeken heel normaal werd en door radio natuurlijk. De meeste consumenten willen vooral toegankelijke websites waar alles te krijgen/kopen is. Ze hoeven niet per se illegaal muziek te beluisteren. Als ze maar kunnen downloaden wat hun voorkeur heeft.

In 2012 wordt door justitie in de USA de illegaal *Uploader* 'filehoster Mega-upload' van oprichter Kim Dotcom in Nieuw Zeeland opgepakt in zijn villa van \$ 30 miljoen.

Onlangs is er een nieuwe regeling/wet ingetreden na 75 jaar soebatten via het Europese Parlement, die eindelijk voorziet in partieel inkomen voor componisten en uitvoerende kunstenaars/muzikanten. Onlangs heeft de Amerikaans FBI de 30-jarige Artem Vaulin van muziek website Uploader/tracker 'Kickasstorrents' (jarenlang onder schuilnaam 'tirm') en in Polen gearresteerd om zijn uitlevering gevraagd. Illegaal inkomen van 1 Miljard Dollar met circa 50 miljoen geschatte bezoekers per maand (allemaal reclame inkomen!)

In kringen van kenners wordt steeds gezegd dat het zgn. *Bittorrent systeem* van uploaders nauwelijks te achterhalen valt en de piraterij zal doorgaan.

In de USA wordt in 2012 voor het eerst een *Downloader* veroordeeld voor \$ 220.000-. Justitieel is het natuurlijk veel efficiënter in handhaving van de wet de websites van de *uploaders* te vangen dan de miljoenen consumenten te achtervolgen.

Twitteraars betreuren het wegvallen van deze illegale websites. Jarenlang was er geen wet tegen downloaden maar wel tegen uploaden/providers.

Ook het zgn. *Volgrecht* bij beeldende kunst wordt waarschijnlijk na decennia aandringen (sinds 1975) uit beroepsverenigingen in Nederland en uit het buitenland eindelijk aangenomen door het Europese Parlement. Dit bestaat er uit dat de maker/eigenaar van een beeld/kunstwerk dat via Galeries en/of Musea of op veilingen (particulieren) doorverkocht wordt een percentage verdient (10%) van de meerwaarde waarvoor dat kunstwerk 1, 2 of drie of zelfs meer keren doorverkocht wordt aan derden.

Ook hier hebben decennia lang beeldend kunstenaars over heel Europa en de wereld miljoenen aan inkomsten gemist!

Zoiets komt in geen enkele andere beroepsgroep voor. Overal in beroepsgroepen bestaan regels voor courtages. Alleen de Kunsten weer niet. De gedachte dat kunstenaars *arm* (zouden) moeten zijn om meesterwerken te kunnen maken leeft zelfs internationaal nog hardnekkig, wat m.i. te bizar voor woorden is in deze tijd! Er kan nauwelijks een andere reden voor te bedenken zijn als je gewoon objectief naar geldstromen kijkt en simpele economische gebruiken/regels! In Groningen studeerde ik...je raad het: Economie).

Kunst Subsidie visie en welk publiek en instantie kunst kopen in Nederland

Bij het Ministerie van OC&W/Kunsten en enkele semi-overheidsinstellingen als de Mondriaan Stichting staat al jaren een volledig nieuw subsidie beleid/systeem in de steigers. Daarbij speelt serieus de gedachte dat er een Top-200 – 250 beeldend kunstenaars zou moeten komen die alle lichten op groen krijgen i.v.m. (hoge en meerjarige) subsidie verstrekking. Alle subsidies die tot heden naar een groot gedifferentieerd aantal kunstenaars en kunstprojecten over het gehele land verdeeld werden, komen daarbij dan landelijk grotendeels te vervallen. De achterliggende gedachte is deze kleine groep beeldend kunstenaars volledig uit te lichten als Pr-kunst promotie in Nederland, maar vooral op een presenteerblaadje naar het *buitenland* als image van de hedendaagse Nederlandse kunstwereld. Het decennia lang opgebouwde systeem van na de 2^{de} Wereld Oorlog van decentralisatie over het gehele land van subsidie verlening komt hiermee op de schop en zal dan verdwijnen. De plannen ken ik uit particuliere bronnen, maar vooral ook via informatie van uit mijn eigen Beroepsvereniging van Beeldende Kunstenaars / BBK-Amsterdam en de Landelijke BBK. De BBK stamt uit het verzet tegen de Duitse bezetter, sinds 1940). Als dat gerealiseerd zou worden (wat doet het Parlement?) zal ook het publiek in Nederland daar ongekend veel van merken/missen.

Niemand die ik spreek van het *publiek*, maar ook zelfs collegae die ik daar over spreek, heeft daar enige notie van. Het na de 2^{de} W.O. democratisch opgebouwde Kunstbeleid/systeem in vele gelederen in geheel Nederland wordt dan in een klap vervangen door een elitair en oligarchisch *kiescommissie* verkozen systeem van uitverkoren verklaarde beeldend kunstenaars in

Nederland.

Dit doet me sterk denken aan *uitsluiting* en doet de klok terugdraaien naar de dertiger jaren van de 20^{ste} eeuw waarbij de Nazi's de Arische mens als uitverkoren supermens poneerde met daarop volgend systemen als de Kultur Kammer en Ártzen Kammer, wat deze Duitse Instanties voor alle Kunsten en Medici in het leven riepen in alle Europese, door de Nazi's bezette landen, om te bewerkstelligen dat artsen het Arische ideaal zouden gaan toepassen.

In de praktijk betekent dit dat een podium of een kunstproject in Arcen, Emmen, Breda of waar dan ook geen cent meer aan subsidie zal ontvangen.

De mentaliteit van het publiek t.o.v. de Kunsten in Nederland in algemene zin en de bereidheid van het publiek, dit qua eigen geldbuidel op te vangen, zal nooit en te nimmer gaan plaatsvinden.

Het werd mij al sinds 15 jaar, na een beroeps carrière van 1967 tot heden als beeldend kunstenaar en jazz muzikant in Amsterdam, vrijwel onmogelijk om, waar dan ook op officiële plekken schilderijen te exposeren en verkopen en podia te vinden om jazzconcerten te kunnen spelen.

Het is een van de redenen waarom ik in 2009 na overdracht van mijn atelier 'Werkplaats Molenpad' in Amsterdam Centrum, gekozen heb via de Stichting 't Tijdloze Uur, deze door mij ontwikkelde methode verder in een aantal talen uit te geven. De nieuwe Nederlandse uitgave van juni 2014 is de eerste.

Er zullen meer buitenlandse edities volgen (USA, Duitsland, Hebreeuws). Lees verder s.v.p. helemaal onderaan.

De andere reden is meer nieuwe boeken schrijven en uitgeven. De dialoog met je schilderij en b.v. het Mandala/Medicijnwiel als thema.

'Je ziet 't pas als je 't door hebt'.....Een citaat van Johan Cruijff
Er is echter veel meer aan de hand in de Kunstwereld
wat ik in deze Nieuwsbrief aan de hand van
verschillende voorbeelden graag onder je aandacht
breng. Misschien ben je er al van op de hoogte of
ervaar je er zelf de gevolgen al van.

De Unica en de teloorgang van het originele schilderij.
Het kopiëren van kunstwerken en anderszins op verschillende
manieren in miljoenen oplagen verspreiden/verhandelen van die
kunstwerk- kopieën

1. IKEA (ja!.....Ikea komt sinds kort ook voor op de lijst
van Panama Papers voor *belasting versluiering* of
wegsluizen van inkomsten en vermogen uit Nederland).
Ikea verkoopt als voorbeeld sinds enige jaren een serie
kleinere zgn. echte schilderijen (6 stuks, formaat 100 x
100 en ooit geschilderd door 1 beeldend kunstenaar) en
daarna gekopieerd op echt schilderslinnen. Daarnaast
verkoopt Ikea hele grote geprinte/gedrukte
schilderijen/foto's/digitale beeldontwerpen (circa 3 x
1,5 M) op heel dun (bijna transparant) schilderskatoen
of vliesslinnen (zeer lage prijzen!).
Wereldwijd zijn het bedrijven als IKEA, Art Unlimited,
Verkerk en vele anderen die via foto's van originele
schilderijen (platte kunstwerken) van beelden
kunstenaars kopiëren en verkopen via internet en/of
verder bij alle mogelijke verkoop punten/winkels.
Dit gebeurt uiteraard in goed overleg tussen Ikea en bv.
de beeldend kunstenaar die de unica schilderde.
Als jij zou willen kun je via een digitale foto met een
hoogwaardige resolutie van een kunstwerk genomen uit
een catalogus of via een direct genomen foto van een
bekend kunstwerk of een willekeurige foto die je zelf
neemt van een landschap of welk onderwerp dan ook,
een loepzuivere print via zeer geavanceerde

druktechnieken laten maken op linnen of katoen. Deze print laat je daarna opspannen op spielatten of doet het zelf en voorzien van een kostbare of goedkope lijst en je hebt een (eigen/echt!!) zgn. kunstwerk aan de muur bij je thuis hangen. Misschien wist je van dit alles niets en breng ik je nu op een idee. Eenmaal gecreëerd bewustzijn is overigens niet terug te draaien!

Onlangs zag ik, terwijl ik met een vrouw mee liep een woning van een filosoof waar zij tijdelijk logeerde. Een erudiet man met cultureel besef. In zijn woonruimte hingen 7 schilderijen. Dat waren **uitsluitend kopieën!** Deze zomer logeerde ik 2 dagen in een Frans Hotel. Overal hingen **uitsluitend kopieën**. In de jaren 70 verkocht ik gelukkig nog aan een nieuw gebouwd Jeugd Hotel in Amsterdam 50 originele etsen, tekeningen en schilderijen. Die werden in alle kamers opgehangen. De twee directeuren (tweelingen) kochten de originele op mijn atelier.



Dit reliëf door mij gemaakt in 1975 heb ik in 2012 via hoge-resolutie fotografie op kleiner formaat dan het oorspronkelijke kunstwerk laten printen in hoogwaardige reliëfdruk. Geprint op canvas en opgespannen op spieraam. Een perfect voorbeeld van hoe ik gezien heb hoe mijn kunst in grote oplagen in kopie de wereld in kan. Wie heeft er nog wat over voor het originele kunstwerk?

Chinese kunstenaars die zeer gedetailleerde foto's of originele schilderijen exact na kunnen schilderen.

De nieuwste druktechnieken zijn zelfs in staat direct via een kunstwerk of van foto's van kunstwerken prints van een verfdikte/reliëf te voorzien. Dit reliëf oorspronkelijke is in verfdikte tot op circa 2,5 cm. dikte

in reliëf in multi-color af te drukken op linnen of katoen doek (scan-sensor druktechniek).

Iedereen die zo'n werk ziet hangen denkt dat het echt is omdat het reliëf toont en perfect van kleur is. Het is echter geen origineel kunstwerk dat door een thans levende kunstenaar is geschilderd maar een kopie daarvan. Mocht je ooit een schilderij van jezelf in die druktechniek willen laten afdrukken dan kun je de drukker ook nog vragen via de computer via je eigen keuze kleurveranderingen te laten aanbrengen die je zelf nooit zou kunnen schilderen. Eindelijk het perfecte schilderij! Jij kunt het omdat het jouw schilderij is het experiment aangaan en ze in je huis naast elkaar hangen. Zeer verrassend en onwezenlijk tegelijk want de techniek staat voor niets.

Vrienden van mij waren eens op mijn voormalige atelier in Amsterdam en enthousiast geraakt door het zien van een groot schilderij van mij dat daar hing.

Het was een volledig wit/crèmeachtig schilderij met veel reliëf en het beeld van een gemummificeerde farao, zoals dat volgens Oud Egyptisch gebruik werd gedaan.

Zij wilden het in de toekomst wel kopen door te sparen. Eenmaal veel later bij hen thuis hing er een grote IKEA kopie van circa hetzelfde formaat. Ongeveer het formaat van het schilderij van mij waar ze eerst zo enthousiast over waren en natuurlijk omdat het een unica was een hogere prijs had. Dat confronteerde me voor de eerste keer ernstig met de werkelijke situatie waarin ik me bevond als beeldend kunstenaar (zie slogan van Johan Cruijff).

Dit zelfde zag ik bij meer mensen die ik ken op dezelfde manier gebeuren. Wouw, dacht ik toen het me vaker overkwam! Dat ben ik alleen nog maar en al die andere

collega beeldend kunstenaars dan, ging het door mijn hoofd?

Er zijn over de gehele wereld beeldend kunstenaars die eenmalig door henzelf geschilderde schilderijen maken en die niet verkopen of zelden. Zij verkopen dan uitsluitend kopieën. Het komt voor dat de unica voor een veel hogere prijs dan de kopieën wel in een/hun Gallery hangt. Ook verkopen ze de unica op een heel ander verkooppunt dan de kopieën of via internet. Bij verkoop van unica moet er dan wel bij staan hoeveel kopieën van deze unica geproduceerd zijn (oplage). Enigszins te vergelijken met een ets en/of lithografie in oplage.

Er worden wereldwijd zo vele perfecte kopieën van verkocht, wel of niet met reliëf, aan particulieren en/of speciale Galeriers en specialistische kunstbedrijven als Art Unlimited, Amazon.com e.d..

Als je een unica ziet kun je tegenwoordig ook vragen of de beeldend kunstenaar toestemming geeft er een kopie van aan jou te verkopen. Niets mis mee toch en alles open en transparant? Mensen vragen mij wel eens; mag ik een printje van dat of dat schilderij uit je website. Omdat ze het echte schilderij toch niet kopen doe ik dat de ene keer wel de andere keer niet (wel of geen prijs).

Dit is een wereldhandel geworden van miljoenen dollars. Denk hierbij ook zijdelings aan de wereldberoemde *Bob Ross* cultus in uiterst suggestief en kundig truc-schilderen. Misschien heb je zelf ook wel een kopie op die manier gemaakt en in je huiskamer hangen? Dat is dan in ieder geval nog zelf geschilderd! Er bestaan ook Galeriers die uitsluitend kopieën verkopen en soms daarnaast ook apart de originele schilderijen van die kopieën (ook via internet verkoop).

De originele unica worden, indien er kopieën van getrokken worden zgn. moederschilderijen genoemd.

Laatst zag ik bij vrienden van mij een schilderij hangen van een zeeslag van de Nederlandse Zeevloot in oorlog met de Engelse vloot, geschilderd door de beroemde Nederlandse zeeschilder Van der Velde (1611 – 1693). Op bijna ware grootte gekopieerd door buitengewoon getalenteerde Chinese beeldend kunstenaars die een kunstschilder opleiding in China gevolgd hebben. Wie kan dit beter dan hoe Chinese kunststudenten leren fijn-schilderen in China? Ik zou het niet kunnen biecht ik eerlijk op. Ik zou het trouwens ook niet willen (kunnen) maar dat is een ander onderwerp.

Deze schilders zitten met circa 400 man/collegae in afgedankte vliegtuig hangars op verouderde vliegvelden op een oppervlak van 4 M2 per schilder te kopiëren via opdrachten uit de gehele wereld. Je kunt bestellen wat je maar wenst als de foto of origineel maar kwaliteit heeft. Ze kunnen tot op zekere hoogte een vergroting maken van het geleverde beeld/foto.

Dit schilderij was door mijn vrienden gekocht via internet voor het ongelooflijke bedrag van € 600,-. Het is niet moeilijk om te bedenken wat de Chinese kunstenaar(s) daaraan verdienen vergeleken met de tussenpersonen; zeer waarschijnlijk een peulenschil (denk aan Johannes Vermeer zijn laatste brood voor 4 schilderijen. Deze schilderijen zijn moeilijk van echt te onderscheiden, leek me en zijn zo knap/kundig! Het fascineerde me omdat het er zo schitterend uit.

Tegelijkertijd ging ik door de grond. We maakten er zelfs nog grappen over. Wat anders te doen bij een vriend van heel vroeger en hem niet voor 't hoofd te stoten met moeilijke verhalen. Hij doet/koopt gewoon iets wat hij mooi vindt of wat dan ook. Waar wij met ons allen tegenwoordig met internet niet allemaal toe in

staat zijn! Tegelijkertijd een heel ambigue en bizar gevoel dat er een zeer kundig fijnschilder aan gewerkt heeft met vakmanschap, die ook weer nauwelijks iets verdient. Dit duidt, zo je wel vernomen hebt, helaas vaak op uitbuiting als in derde wereldhandel (denk hierbij aan uitbuiting door Hennis&Maurice en andere westerse bedrijven via bv. naai-ateliers in Bangladesh).

In 1980 verkocht ik een foto van mijn fotoserie 'New York Reflections' aan Art Unlimited op de Keizergracht in Amsterdam. Leuk! De foto met als beeld het later door Islamitisch terrorisme verwoeste World Trade Center in New York zal op de foto expositie van mijn foto-series hangen, die binnenkort in Wijk 7 te bezichtigen zal zijn.

Deze unieke foto is sindsdien een *collectors item*. De Art Unlimited verkoop van mijn foto ging naar New York. Ik verdiende toen in 1980 als maker van die ene foto slechts 3 dollarcent op een verkoop bedrag per kaart van \$ 1.50. wat 1/50-ste deel is (en dan ben ik nog niet eens een Chinese schilder). Wat anderen toch allemaal daaraan verdienen in verhouding tot mijn honorarium als maker, is ronduit absurd. Al de andere agenten in toeleveringsbedrijven en tussenhandel in de verkoopketen kunnen niets verdienen als ik die foto niet gemaakt zou hebben. Ik zei nog tegen de directeur van Art Unlimited dat het eigenlijk op z'n minst 10 of 12% behoren te zijn. Maar zo zit het niet in elkaar! Dat telt helemaal niet. Ik mag blij zijn dat Art Unlimited een foto van mij afneemt! Wat een eer! Afnemen...maar dan in de andere betekenis van het woord *afnemen*.

Nu koopt misschien iemand dit *collectors item* van mij als *in memorial* op mijn aanstaande expositie.

Vele andere beeldend kunstenaars bv. in Taiwan, India, Singapore en Indonesië, die geen geld kunnen verdienen met hun eigen originele (zelf geschilderde)

kunstwerken, doen dit kopieer werk om zelf in leven te blijven of om hun gezin en zichzelf te onderhouden. Eenmaal in deze fuik voor gezinsinkomen beland zullen zij daar dan (triest genoeg!?) vrijwel nooit meer uit kunnen komen.

Wat een gezegend leven als hard werkend beeldend kunstenaar, jazz muzikant, docent en auteur heb ik dan gekend in mijn beroepspraktijk van bijna 50 jaar in Nederland en buitenland, alleen al in vergelijking met bv. de Chinese beeldend kunstenaars op 4 M2 in gammele hangars!

In januari 2016 was ik in Havanna/Cuba. Het betrof een uitwisseling in het kader van een beeldend- en muziekproject tussen de beeldend kunstenaar Leonardo Di Lazaro uit Havanna en mij.

Een bijzondere ervaring voor me was vooral het musiceren met Cubaanse muzikanten (Spaans klassiek, Son en Salsa) solo, duet en kleine orkestjes en het spelen met passanten uit andere delen van de wereld (USA/Oregon en Mexico) waar ik traditionele & geïmproviseerde jazz mee speelde. Moeiteloos en geïnteresseerd genoten Cubaanse muzikanten van andere invloeden door mij geïntroduceerd en geïntegreerd via mijn contrabas- en dwarsfluit spel in de voor hun bekende en zeer rijke muziek traditie en pure jazz die in Cuba nauwelijks te horen is. Dit was als geheel voor mij als muzikant een ware belevenis.

Bovendien zag ik elke dag, terwijl ik regelmatig bij Leonardo in zijn eigen atelier en Galerie zat (in het meest bezochte centrumgebied van Havanna), de ene na de andere Japanner, Canadees, Amerikaan of Braziliaan foto's maken van zijn schilderijen. Ik kon het niet meer aanzien. Leonardo keek er niet naar om en had niet het flauwste benul dat die leuke en

enthousiaste *visitors* eenmaal thuis gekomen met hoogwaardige digitale foto's van een willekeurig schilderij van hem, zonder belemmering een kopie kunnen laten maken. Dat kan gemakkelijk al voor misschien 10% of minder dan zijn prijs voor het originele kunstwerk (Cubaanse lage prijzen).

Wanneer die kopie eenmaal hangt bij een *visitor* uit de USA of elders wordt er zelden bij verteld aan bezoek dat thuis ontvangen wordt, dat het een kopie is. Je gaat toch niet vertellen dat je een kopie hebt hangen omdat iedereen echt wel weet dat dit illegaal is.

Je zegt gewoon dat je dat (goedkoop) hebt gekocht in Cuba (met handtekening en al mee gekopieerd).

Niemand die dat ziet met de huidige perfecte druktechnieken!

Leo vertelde ik hoe dat over de gehele wereld tegenwoordig schering en inslag is. Hij schrok zich wezenloos en geloofde me eerst nauwelijks. Daarna begon hij toch maar *visitors* aan te spreken alleen foto's van de Galerie en atelier te maken waardoor er dan meerdere kunstwerken en muren tegelijk in het fotobeeld staan (zgn. all-over foto's). Dat vond hij o.k..

'In de bron aanpakken, dan kan er eenmaal thuis niet gekopieerd worden', zei ik toen nog tegen Leonardo.

'Dan kopen ze misschien zelfs nog wel een echt schilderij van jou' zei ik nog. Dat gebeurde kort daarop ook nog, vlak voordat ik naar Nederland vertrok.

In Cuba (met een volledig maatschappelijke stilstand vanaf de Revolutie door Fidel Castro in 1954) zijn al dit soort geavanceerde druktechnieken uit de rest van de wereld helemaal niet doorgedrongen. Hij kon het ook niet weten omdat vrijwel niemand sinds 1954 uit Cuba mocht en dit soort informatie daar nooit doorkomt vanwege het communistisch isolement en de Amerikaanse Handelsboycot. Bij hoge uitzondering werd het voor hem mogelijk naar Nederland (o.a. naar

mij) te komen omdat het een bi-lateraal kunstproject betrof en hij (alleen) beroemd is in Cuba. Alleen al om de dreigementen naar zijn familie door de Cubaanse instanties zou Leonardo nooit in Nederland zijn achtergebleven als asielzoeker.

Als je al deze sinistere wetenswaardigheden leest is er niet veel meer over dan dat schilderen op zich een magnifieke, magische en zeer creatieve bezigheid is. Dat ga ik zeker weer doen als er enkele boeken van 't Tijdloze Uur in verschillende talen in de wereld geboren zijn. Van een redelijke verkoop van schilderijen of de gedachte dat ik er nog wat mee zal kunnen verdienen in de toekomst, zal ik slechts kunnen dromen. Omdat er AOW in dit land is, waar ik mijn hele leven (en jij ook) collectief voor gespaard heb, kan ik maandelijks net rondkomen (met welgemeende dank aan Willem Drees). Mijn creatie, ooit op 37 jarige leeftijd gedaan, zal mij daarin voorzien. Mijn creatie was toen: 'ik heb altijd genoeg geld om van te leven'. Na 45 jaar kunstenaar- en docentschap (als kleinzoon van 2 ondernemers) zei mijn belasting- en bedrijfsconsulent eens dat ik als kunstenaar een hele goede bedrijfsvoering had gerealiseerd in mijn leven. Mijn visie en bedrijfseconomisch geheim was: *'steeds omzet genereren en geen winst willen maken'*. Of dat straks inclusief verf, doek en spielatten ook zo is, zie ik dan wel.

Veel verdwenen Galeriers en de verkoop van kunst

Bovendien zijn er vele galeriers verdwenen (vooral in Amsterdam, waarvan er enkele wel 30 tot 40 jaar bestonden) vanwege de crisis en is de spoeling dun geworden voor exposanten. Als de galerij houder niet zeker weet dat het werk verkocht kan worden geven ze geen groen licht voor mij en andere beeldend

kunstenaars om bij hen te exposeren. Er wordt immers in de lagere prijs segmenten weinig of niets verkocht. Een galeriehouder die indertijd veel waarde aan mijn schilderijen hechtte bleek mijn werk met 6 jaar enkele exposities en *werk in stock*, niet te kunnen verkopen, hoezeer hij daarvoor ook moeite deed. We mochten elkaar zeer. Hij vertelde me dat mensen de diepte van mijn beeldend werk niet begrepen. Dan houdt het op! Op www.dhont.nl kun je bij mijn *Galerie* en daarna onder *reviews*, zijn prachtig beschreven en invoelende essay over mijn werk lezen. Mijn schilderijen heb ik ingepakt, en namen met respect en weemoed afscheid. Hoewel ik regelmatig over zijn galerie las omdat hij heel actief was heb ik hem nooit meer gezien.

Het sprookje: En de wereld draait door □

Waar blijft de 'schilder' / beeldend kunstenaar sinds de uitvinding van de fotografie? Sterft de schilder uit? Gelukkig zijn er nog musea over de gehele wereld die helemaal volhangen met *originele schilderijen* van Rembrandt, Vermeer, Van Gogh, Titian, El Greco, Willem de Kooning, Francis Bacon, Antonio Tapies en veel bewonderde andere talenten. Het is een schrale troost te weten dat zij er zijn, al wel overleden maar vertegenwoordigd door hun magistrale werken die als unica de (kunst)geschiedenis in gingen en onze samenleving mede bepaald hebben als vormgevers van ons bestaan. Deze beeldende kunstenaars van weleer zouden zich in hun graf omdraaien als ze zouden horen en zien over de ontwikkelingen van de surrogate 'Copy-World'. Ze weten er trouwens al wel van! Wat dat betreft mis ik wel dat Pablo Picasso niet meer leeft. Pablo was vast furieus geworden en had er een tegenzet of list op bedacht. Daar was hij een absolute meester in (denk aan het uitspelen van kunstgalerie

vertegenwoordigers (Khan) tegen elkaar op zijn atelier). Dat mis ik in mijzelf. Een stukje schrijven zoals dit kan ik net of een brief met een soortgelijke strekking als deze aan een Minister van OC&W of Justitie wel eens als ik dat nodig vind.

Musea maken tegenwoordig ansichtkaarten die van niet al te hoge resolutie zijn (net goed genoeg als *verstuurkaart*) zodat er nergens een echt goede kopie van getrokken kan worden. In die contreien is men zich al terdege bewust van deze *kopie lust*.

Een ander verhaal bij plastische kunstwerken, alhoewel...?!

Niet zoals schilders / beeldend kunstenaars zitten Beeldhouwers in de breedste zin, keramisten, edelsmeden, glaskunstenaars en andere kunstenaars als Land Art kunstenaars en ook architecten die allen plastisch werken, met dit confronterend gebeuren. Van hun plastische kunstwerken kunnen veel lastiger kopieën gemaakt worden.

Althans,..... pas op collegae!

De 3D-Printer (3D=3Dimension) is in aantocht met vrijwel onbegrensde mogelijkheden, zo lijkt het. Er worden al hele huizen mee gebouwd, decors, kasten, banken, zitstoelen, satellietonderdelen, auto- en (race)fietsonderdelen en mallen voor *beeldhouwers* gefabriceerd en geprint (vaak via internet bestelling)! In Nederland (Limburg) zit een uniek bedrijf die sinds kort wereldwijd 3D-prints van schedelimplantaten bij hersenchirurgie. 3D-Prints van o.a. dit bedrijf kunnen nu ook al door dit bedrijf gemaakt worden in aluminium en zelfs in roestvrij staal. Ook borsten en andere lichaamsdelen kunnen al gekopieerd worden in 3-D. Ontwaakt....beeldhouwers, architecten en anderen, uw tijd is geweest of juist aangebroken!? Het is maar net

hoe je 't bekijkt. 'Elk nadeel heb z'n voordeel of omgekeerd zo je wil' zei Johan Cruijff al.

Een van de best bestaande kunstvormen die waarschijnlijk nooit gekopieerd kunnen worden is de *performance* gerealiseerd door een levende beeldend kunstenaar. Hoe zou je de legendarische performance van Abramovic van 3 maanden naakt stil zitten in het MOMA in New York kunnen kopiëren? Dan moet je van goeie huize komen! De performance is uniek maar betaalt meestal echter niet goed en daarom veel opzienbarend; *er valt niet in te beleggen*. Ha...ha! Voor het maken van Kopieën van live-performances, voor zover ik weet, zijn 3D-Printers nog niet opgewassen. Maar de markt en de innovatieve stroom van ideeën staat echter niet stil!

Als er geen subsidie meer is, wie zijn dan nog kopers van schilderijen?

Nederland telt nog steeds als uitermate rijk land in de wereld relatief heel weinig kunst collectioneers. Mensen als Frits Lugt (oa.Rembrandt) en b.v. Groenendijk (Lucebert) uit de vorige eeuw en in de 21^{ste} eeuw als het echtpaar de Heus (met dan nog voornamelijk Chinese moderne en traditionele kunst) zijn zeldzaam in Nederland.

Dit is relatief t.o.v. het aantal inwoners per land gezien in geen vergelijk met de ons omringende grote cultuurlanden als Duitsland, Frankrijk, Italië, Spanje en zelfs Engeland.

Nederland is een van de rijkste landen van de wereld en heeft een gigantische historie op het gebied van zowel de traditionele Oude Kunsten als moderne kunsten in de beeldende kunst in de wereld. Vluchten vol met Japanners, Amerikanen en nu ook Chinezen en anderen komen van heinde en ver naar Amsterdam om

het beroemde trio van Rijks Museum, Van Gogh Museum en het Stedelijk Museum en Kroller Muller te bezichtigen. Daar is enige jaren ook de Hermitage bijgekomen.

De binnenstad wordt er mee overspoeld tot grote ergernis van de Amsterdammers/bewoners van het centrum. Het trio Rembrandt, Vermeer en Van Gogh zijn de meest wereldberoemde beeldend kunstenaars als trekpleister van de Klassiekers. Bizar is echter de kennis over deze grote talenten. Deze beeldend kunstenaars zijn namelijk alle drie straatarm gestorven. Van Johannes Vermeer weten wij dat hij zijn schilderijen tegen het einde van zijn leven niet voor een *appel en een ei* aan de straatstenen kwijt kon. Nog uitzonderlijker is dat Vermeer maar 35 schilderijen in zijn hele leven schilderde (gezien van uit ons tijdsbeeld zou hij als een volledig onproductief schilder gezien worden en nooit subsidie gekregen). Al jaren voor zijn dood verkocht hij niets meer evenals Rembrandt. Om zijn *laatste brood* te kunnen kopen verkocht Vermeer een 4-tal van zijn schilderijen aan zijn vaste broodbakker. De unieke en tevens bizarre rekening van de bakker is daarvan nog steeds als getuigenis in kunsthistorische archieven te vinden. Een ontluisterend gegeven dat niet verkoopt als Musea directies dat in een catalogus zouden zetten, toch? Schaamte in plaatsvervangend stilzwijgen.

Dit soort kennis wordt vrijwel nergens in de informatie over hen vermeld. Waarom niet? Het zou op een moordende wijze onze vaderlandse eer en image als grote natie uit die tijd en nu onderuit halen. Dat verkoopt gewoon niet! We vertellen onze kinderen toch ook niet (in geschiedenis boeken) dat wij namens Nederland, vlak na de 2^{de} W.O. in Indonesië (o.a. Atjeh), tegen het advies van de Volkeren Bond/later

V.N. in, twee Politionele Acties tussen van 1948 -1952 voerden. Daarbij kwamen naar schatting tussen de 200.000 en 350.000 Indonesische onafhankelijkheid strijders en vele burgers gedood om die hebben gevochten voor onafhankelijkheid van het toenmalig Koloniaal Nederlands Indië.

Dat veroorzaakt immers image verlies, waardoor wij Nederlanders nu (op een klein deel van de bevolking na) ook heel weinig of niets begrijpen van het leed (en een op hun nageslacht collectief overgedragen leed) van andere culturen door onze voorouders. Ook is dit collectief veroorzaakt in bv. Suriname, net als in het voormalig Indonesië en Zuid Afrika. Denk aan bv. Zwarte Piet en de Slavernij discussie (*het collectief onbewuste*).

Wij dragen als nu levenden geen directe schuld maar zouden in dat bewustzijn de slachtoffers van toen nu kunnen bewust kunnen rehabiliteren.

Zou het door het gebrek aan culturele educatie van de meeste Nederlanders komen waarom een enkele bestuurder ooit eens gedacht heeft toch maar subsidies te creëren? Het heeft zijn nadeel dat wij lui en zelfgenoegzaam zijn geworden om er zelf aan bij te dragen dan alleen via belastinggeld via een Ministerieel beleid. Het waren beleidsmakers die wisten dat een grote groep Nederlanders niet of nauwelijks in Kunsten geïnteresseerd zijn? De grondgedachte was dat wij in Nederland zonder of heel weinig Kunsten zouden komen te zitten zonder subsidie beleid.

Alle later in Nederland en internationaal beroemd geworden beeldend kunstenaars na de 2^{de} Wereld Oorlog hebben daardoor dan ook gebruik kunnen maken van de toenmalige Contraprestatie of het latere BKR-regeling als Rijkssysteem. Dat waren Karel Appel, Eugene Brands, Lucebert, Corneille, Anton Heijboer (de

internationaal beroemde graficus), Ger Lataster en vele andere bekende beeldend kunstenaars in Nederland. Culturele investering is een deftige benaming daarvoor (erfgoed).

Dat blijkt achteraf dus niet voor niets geweest, kunnen we constateren terwijl er door zo velen zo op afgegeven is. Dan lees ik dit heel belangrijke detail nooit in de media over dit onderwerp. De meeste mensen (zelfs ook sommige collegae van mij) die ik er ooit en onlangs over sprak wisten niet dat deze beroemd geworden namen allen dankzij deze staatsregeling konden doorwerken en later financieel volledig zelfstandig worden en het Nederlandse publiek en de wereld met hun kunst in kunstbeleving teruggeschonken hebben.

In Amerika bv. bestaat er geen kunst subsidie. Er bestaat daar echter een grote groep kunst particuliere collectioneurs. In de ene staat meer dan in de andere. Er werken in Amerika veel beeldend kunstenaars die door particulieren regulier en privé worden gefinancierd om het hun mogelijk te maken kunstwerken te maken en in hun onderhoud te kunnen voorzien. De broer Theo Van Gogh in zijn steun aan Vincent Van Gogh is op die manier heel bekend geworden maar in Europa een vrij grote uitzondering.

De voormalige Amsterdamse tandarts Groenendijk was al in een vroeg stadium de mecenas van Lucebert (als schilder en dichter) en heeft hem jaren financieel gesteund door werk van hem te kopen toen hij nog absoluut niet beroemd was en heel arm. Dit is zeldzaam in Nederland.

Als er in Nederland geld aan kunst gespendeerd wordt, is het kopen, maar doneren is er vrijwel niet bij.

De laatste jaren is er een lichte verandering ontstaan in Nederland via Crowdfunding.

Landen als Engeland, Frankrijk, België (dit laatste land is zelfs dwars door deze laatste crisis heen, een bloeiend kunstland voor de beeldende kunst) en ook in Duitsland zijn er vele kunst collectioneers en donateurs. Musea betalen daar ook beeldend kunstenaars goed voor hun exposities, wat in veel gevallen in Nederland niet gebeurt. Dat is niet van deze tijd zou je zeggen! Mondjesmaat gebeurt het wel eens maar het is geen regel zoals in de omringende landen en Amerika.

Het tekort aan historisch besef in Nederland t.a.v. de Kunsten.

In Nederland leeft namelijk nog steeds het idee dat een kunstenaar pas bijzonder (mooi) werk maakt als hij arm is. Een zeer Calvinistische gedachte die ons land nog steeds teistert en eigenlijk ook niet van deze tijd zou behoren te zijn. Zeker ook niet in een rijk land als Nederland. Op de Katholiek Kerk als instituut kun je veel afgeven als het gaat over machtsmisbruik en sexueel misbruik e.d., maar alle kunsten en vooral beeldende kunst en beeldende rituelen stonden vele eeuwen hoog in het vaandel (in deze periode overigens veel minder).

Bij de 'Beeldenstorm' in de 16^e eeuw naar aanleiding van het in opstand komen van Luther en Calvijn en hun uittreding uit de Katholieke Kerk, zijn letterlijk alle beeltenissen uit vele Katholieke kerken gegooid en is daarmee tegelijk in korte tijd de kracht van de verbeelding de nek omgedraaid. Dit ging gepaard met een enorme agressie en vernietiging wat het woord *storm* goed weergeeft. Gereformeerde, Hervormde en andere kerkgezindten als Remonstranten en bv. Doopsgezinde afsplitsingen, bouwden daarna vrijwel volledig kale interieurs van hun nieuwe kerkgebouwen. Dit noem ik de *Ontbeelding* van Nederland. Die *kaalslag* trilt of liever gezegd de Storm dreunt nog na over Nederland. Daar komt mede de mentaliteit in Nederland

vandaan in de zin van: 'doe niet zo gek/mal en doe maar gewoon want dan doe je al gek genoeg'.
Saillant detail is hierbij dat ik zelf deels afstam van de Hugonoten. De naam Dhont is een veel voorkomende naam in Vlaanderen en Zuid Zeeland en komt van mijn vaders kant. Daar streken mijn in Frankrijk met de dood bedreigde verre voorouders neer als asielzoekers. 85% van de Nederlandse bevolking bestaat uit asielzoekers over een periode van vele eeuwen en maar 15 % van oorspronkelijke bevolking van veel eerder in de geschiedenis van onze bevolking.
Als zodanig heb ik de nalatenschap van de Beeldenstorm in Nederland voor het grootste deel van mijn leven overleefd in cultureel en financieel opzicht. Het had weinig gescheeld toen ik 2 keer geen geld meer had (Olie-crisis 1973 en 2003). Ik heb me nooit als beeldend kunstenaar in Nederland thuis gevoeld, behalve dan alleen in een creatieve stad als Amsterdam. Bij de bevolking van de Franse Pyreneeën, waar ik 20 jaar in een door mij opgebouwde ruïne, af en aan heb gewoond, respecteerde de plaatselijke (voornamelijk boeren) bevolking mij als beeldend kunstenaar en muzikant volledig. Ook al waren ze niet echt geïnteresseerd in Kunst. Daardoor kon ik dit verschil met Nederland juist zo goed ervaren.
Die ervaring in Frankrijk (ik droomde toen in 't Frans) heeft mij het inzicht gegeven te zien hoe groot het gemis aan Cultureel bewustzijn van de bevolking in Nederland is. Voor Fransen van welke komaf dan ook is een samenleving zonder kunstenaars en de Kunsten ondenkbaar. Zij worden er van doordrongen van uit hun jeugd.

Dit betekent voor kunstenaars in Nederland; steek je kop niet boven het maaiveld uit.

Dan wordt je hoofd er afgehakt, wat interessant genoeg de Franse Katholieke Inquisitie nu net met de vroeg Protestanten deed gedurende de periode van de Beeldenstorm.

Menig beeldend kunstenaar verloor na de Beeldenstorm zijn werk en inkomen in Frankrijk en ook zij sloegen vaak op de vlucht. De gevluchte Fransen uit die tijd heten Hugenoten. Vele vluchtten naar Noord en West België en nog verder naar de Lage Landen (Nederland). Deze asielzoekers maakten als zo vaak veelal deel uit van hoogopgeleide intelligentsia, die later de dienst (politiek) gingen uitmaken in vooral Noord- en West-Nederland.

Zij hebben er de aanzet toe gegeven dat de beeldende kunst in Nederland er al eeuwen vooral zo kaal bij staat. Deze mentaliteit leeft op het gebied van cultureel erfgoed al 450 jaar in Nederland. Buiten enkele historici zijn weinigen zich van deze morfogenetische blauwdruk van dit historisch gebeuren bewust. En wat doe je er aan?

Een scheidend president van de Republiek Frankrijk mag een kunstproject bedenken of een ander project dat hij aan het publiek schenkt.

De voorwaarde is dat iedere staatsburger daar recht van entree heeft, er van kan genieten en zich daarbij cultureel verrijkt. Het specifieke project wordt door de staat betaald en is vaak een kunstproject.

Stel je voor (vergelijkenderwijs) dat bij het afscheid van koningin Juliana en/of Beatrix, ieder een groot kunstproject zouden mogen neerzetten ergens in Nederland. Dan is het hek van de Dam! In plaats dat iedereen gaat kijken.

Bij de aanschaf enkele jaren geleden van *Boogie Woogie* van *Mondriaan* (wereldberoemd schilderij!) was er een enorme discussie in de media. Bekend is dat iets

meer dan 2 procent van de bevolking abstractie kan waarderen. Zelfs onlangs, bij de aanschaf door het Rijksmuseum Amsterdam van 2 grote figuratieve portretten/figuren van Rembrandt van Rijn (wereldwijd gezien als een der meest fameuze beeldend kunstenaars/schilders uit de internationale kunstgeschiedenis van de schilderkunst), waren furieuze reacties in de media om dit als misstand in Nederland te bestempelen. Zulke gebeurtenissen typeren helaas de negatieve mentaliteit in Nederland (zie Geert Wilders Gedoogkabinet), in plaats van waardering en eventuele trots te voelen en tonen. Ook hier mist ten ene malen het nationale besef en inzicht dat zo'n aankoop actie weer heel veel bezoekers aantrekt naar Nederland en dus veel geld in het laatje brengt, wanneer de 2 schilderijen van Rembrandt, na Parijs (Louvre) in het Rijksmuseum Amsterdam (dit is thuis komen!) bezichtigd kunnen worden.



Marten en Oopjen

Van deze meesterwerken van Rembrandt zijn in korte tijd veel kopieën gemaakt en er zullen er nog vele volgen. Bij al die liefhebbers zal er steeds minder ruimte zijn voor originele schilderijen van hedendaagse kunstenaars. De beleving die je ervaart bij authentieke schilderijen gaat verloren. De verf, de materie zoals die uit de handen en het zweet van de kunstenaar is vrijgekomen en daarmee de intentie en sfeer die kunst zo kenmerkt, gaat verloren. Ambacht en lichamelijkeheid, kortom de "ziel" wordt vervangen door vlakke mechaniek en techniek.

Denk hierbij aan wat ik enkele pagina's hierna schrijf van \$ 1.- investering van de Gemeente New York/USA en als gevolg daarvan \$ 3.- winst voor de stad!

Deze wind waait nog steeds door grote delen van Nederland. In Nederland leeft nog steeds de grondgedachte dat kunst niet nuttig is. Dit is de spagaat die rondwaard in dit land van Grootgrutters in comestibles en vindt zijn oorsprong o.a. uit religieuze dogma's. Het malle daarvan is dat die gedachte klopt, alleen dan in de tegengestelde logica er van.

Namelijk de Kunsten zijn er juist om aan de nuttigheid te ontsnappen. Het is net of we in Nederland als grootste deel van onze bevolking een 'gen' missen om dit te begrijpen en voelen.

Dit zelfde gemis is ook de oorzaak van jaren ploeteren om Kunsteducatie in het basisonderwijs en voortgezet onderwijs structureel in te voeren. Nee, rekenen en taal is nuttig, kunst niet en leidt maar af van waar het om gaat is de algemene grondgedachte. Deze gedachte schijnt nauwelijks uit te wissen! 45 Jaren heb ik me ingezet voor Kunsteducatie op basisscholen over heel Nederland. Op scholen zelf, in alle mogelijk soort overleg met Ministerie OC&W en het geven van oriëntatie seminars aan het middenkader van Kunsteducatie managers (ook Boekman Stichting). Voor een deel is er mede door initiatieven als *kunstenaars voor de klas*, *Mocca* en *kunstenaars&Co* een kleinschalige educatieve structuur gerealiseerd (vooral in Amsterdam). Het is landelijk echter een druppel op een gloeiende plaat.

Door het hele land heb ik jaren lezingen over Kunst & Maatschappij gehouden.

In de ons omringende landen begrijpen ze dat kunst nu juist *niet nuttig* is en de mens door de kunsten boven

het alledaagse uitgetild kan worden. Kunst spiegelt, prikkelt, daagt uit (provoceert en innoveert), bezingt de *Schoonheid* en inspireert vooral het leven van de mens in het dagelijks (zorgen) in het gewone leven. Constant en zijn 'Homo Ludens' / de Spelende Mens. Als je per se het nuttig element van de Kunsten wilt zien, kijk dan naar wat er al jaren in een wereld cultuurstad als New York gebeurt. Daar wordt van elke dollar door de Gemeente New York aan de stad uitgegeven door die stad 3 dollar verdient. *Dat klinkt als een klok.*

Iemand (een Nederlander van circa 43 jaar) zei me ooit eens dat hij zich nooit met kunst bezig gehouden had. Hij begreep eigenlijk helemaal niet waarom kunst er eigenlijk is. Hij miste het ook niet en vond het overbodig. Hij zei me dat allemaal heel rustig, overtuigd en niet aanvallend jegens mij. We zaten op het moment hij dit zei in zijn grote Buick slee, een Amerikaanse Oldtimer. Ik vroeg hem toen naar aanleiding van zijn uitspraak over kunst: 'waarom heb jij deze auto gekocht?'

Hij zei: 'omdat ik die mooi vind'.

'Hoe denk je dat die auto ontstaat?' vroeg ik.

Hij zei: 'die wordt gewoon in een autofabriek gemaakt'.

'Hoe wordt die dan gemaakt?', vroeg ik.

Hij zei: 'gewoon met staal en andere materialen door fabrieksarbeiders.

'Ja...en...nee', zei ik. Voor dat jouw auto gebouwd werd door fabrieksarbeiders is deze Buick eerst ontworpen door misschien wel 5 of 6 *designers* die jaren steeds nieuwe en vele soorten modellen ontwerpen. 'Daarvan wordt er uiteindelijk één gekozen door kleine groep deskundigen van de leiding van het autobedrijf'. 'Die designers zijn eerst via kunstacademies jaren opgeleid tot beeldend kunstenaar. Daarna zijn enkele van hen in

de sector van de toegepaste kunsten gaan werken. Jij rijdt in een auto die deze beeldend kunstenaars ontworpen hebben en door fabrieksarbeiders geassembleerd is'.

Ik zei hem; 'Alles wat vorm krijgt wordt op een of andere manier ontworpen'. 'Daar komt steeds kunst als principe aan te pas'. 'Dus een altijd via een Beeldend kunstenaar of een kunstenaar in Industrial design'.

'Misschien en voor de meeste mensen zonder dat zij dat ooit zien of weten'.

De schellen vielen hem van de ogen. Dit is wel het laatste wat hij ooit had kunnen vermoeden. Hij werd er oprecht helemaal stil van. We reden nog enkele minuten in zijn limousine en dronken daarna bij hem thuis gezellig een kopje koffie.

We hebben er direct daarna en later nooit meer over gesproken. Het was in een oogwenk een *eureka*. Voor mij was 't eens een keertje mooi '*bingo*'!

Welke mensen kopen er tijdens de crisis Kunst?

Oh ja....ik zou het bijna vergeten. Wie kopen er tijdens een geldcrisis eerder ook en nu tijdens deze crisis als van 2008 Kunst. Dat zijn hele rijke mensen die tijdens deze financiële crisis bijna geen rendement in aandelen en obligaties krijgen en al helemaal geen rente op spaargeld.

Deze mensen laten zich adviseren via kunstkenner uit diverse hoeken van het kunstwereld platform (internationaal). Ook in Nederland. Dit zijn niet perse de collectioneers die ik hierboven noemde (kan wel meespelen). Deze rijken zijn pure beleggers in Kunst. De veilige beleggers grens is vanaf circa \$ 25.000. In dat segment en oplopend naar bedragen als een miljard dollar, zoals bij de Amerikaanse beeldend kunstenaar Damien Hirst, zijn ook aan de hand van doorverkoop bij schilderijen en objecten in korte,

middenlange en lange perioden enorme winsten te verwachten en reeds gemaakt. Economische cijfers geven te zien dat dit wel een rendement van 12% kan opleveren.

For the Love of God - *Lenticular*, Damien Hirst, 2012

Denk hierbij even terug aan wat je over het *Volgrecht* las als percentage van de verkoopprijs bij (door)verkoop over de meerwaarde voor de oorspronkelijke maker, beeldend kunstenaar van het kunstwerk. Hierbij worden in de Internationale kunstwereld in tussenhandel als bv. Sotheby en Christy's en door beleggers gigantische winsten gemaakt of zullen in toekomstige tijden te maken zijn.

Wat betekent het voor de Nederlandse samenleving of maatschappij gezien over alle regio's als er bijvoorbeeld maar enkele theatergezelschappen, dansgroepen en orkesten overblijven (het Concert Gebouw zal nog wel blijven ademen). Als er veel minder muziekpodia en oefenruimtes voor muzikanten overblijven en een groep van 200 to 240 beeldend kunstenaars alle subsidie voor beeldende kunst toegewezen zou krijgen om internationaal te scoren?

Gaan alle amateur- schilders en toneelspelers het overnemen van opgeleide mensen in de beroepskunsten? De Volkskrant investeert per jaar een enorm bedrag van honderdduizenden euro's aan Amateurkunst tentoonstellingen in heel Nederland. Van wie krijgen deze amateurs straks schilder- en ander kunst onderricht in de vrije sector?

Zonder tegen acties van de Volkskrant specifiek iets te hebben betekent dit een Nationale Kaalslag. Op zich is het prachtig dat er veel amateuristische schilders zijn. Toch is het een dreun vanjewelste voor beroepsmatige

kunstenaars waar de amateur schilders en anderen zich bijna geen voorstelling van kunnen maken. Het publiek kan niet meer zien wie nu amateur en wie nu professional beeldend kunstenaar is.

Het gevolg zal zijn verlies aan creatieve energie en inspiratie naar het Nederlandse publiek via beroepsmensen in al die kunstdisciplines die daar dag in dag uit hard aan werken over het gehele land.

Zij faciliteren en inspireren de Nederlandse bevolking vooral in breedte en diepte over de lange termijn.

Als er slechts een klein aantal uitverkoren beeldend kunstenaars opleiding en werk in de toekomst zullen kunnen verkrijgen...wat betekent dat dan voor Kunst Academies? Die zullen nagenoeg leeg blijven omdat er voor kunststudenten geen toekomst zal zijn. Hetzelfde geldt voor Theater- Dans opleidingen en muziek Conservatoria. Onze leefomgeving is zonder dat de meeste mensen het door zullen hebben al danig aan het verschromelen tot een beeldende Unox worst...en dat is 't dan. Daarom bericht ik je dit nu alvast opdat er later minder makkelijk gezegd kan worden dat niemand dit zich bewust was.

Ook alle architecten/ontwerpers van onze gebouwen die kunstenaar/ontwerper zijn en ook interieur werkruimten ontwerpen, gaan niet meer naar Kunstacademies met een Bouwkunde afdeling omdat die niet meer zal bestaan. Daar gaat het dan niet meer over vernieuwing en diversiteit in vormgeving en inspirerende bouwkunst. Dit gaat zelfs mijn redelijk ontwikkelde verbeeldingskracht te buiten.

Dit lijkt misschien of warempel wel op de toekomstig scenario van onze samenleving gelijkend op Cuba die ik net beschreef en waar nog steeds de Oldtimers van 70 jaar geleden rondrijden. Zouden we dan omdat de Kunsten nauwelijks meer functioneren in Nederland net

zo weinig gaan vervuilen als in Cuba waar geen enkele industrie is behalve wat olie dat de Russen grotendeels in ruil voor b.v. Pc-'s zelf verbruiken.

De grootste paradox van dit beeld is nu juist dat in Cuba het enige wat bloeit de Kunsten zijn. Dit is omdat ze niets anders dan dat hebben. Dan lossen wij daarmee misschien tegelijkertijd het *Milieu probleem* op in Nederland. Cuba vervuilt het Milieu als land, naar het aantal inwoners gerekend, een van het minst van alle leefgemeenschappen op aarde, na kleine eilanden groepen als de Jilli Eilanden bij het grotere eiland Lombok/Indonesië en de in de Pacific Ocean wegzinkende eilandengroep de *Malediven* die op het punt staan door de stijgende oceaanspiegel opgeslokt te worden. Nog een Paradox!

En hoe ziet Nederland er tegen die tijd uit volgens jou?

Ik besluit dit epistel van mega veranderingen in de Kunsten in de wereld maar vooral Nederland met de gedachte te delen dat ik de *hemel* dank dat ik sinds de jaren 70 tot circa het jaar 2000 beeldend kunstenaar en jazz muzikant was, toen ik voornamelijk in Amsterdam leefde en werkte.

Na een periode in de *Bible Belt* later in Overijssel (zie Beeldenstorm) geleefd te hebben, woon en werk ik nu weer met veel plezier en inspiratie in Amsterdam, in het Woon- Werk Collectief Wijk 7 in Amsterdam Zuidoost bij de Arena. Amsterdam voelt voor mij wel heel anders nu dan toen maar dat vind ik niet vreemd.

Nederland is niet echt mijn kunstland als ik het zo uitdruk. Van het culturele klimaat heb ik in omringende grote landen genoeg gezien en zelf ervaren om dit te zo te zien. Dan is het, om iets te noemen in bijvoorbeeld België wel heel anders, waar de beeldende kunst (juist ook de moderne kunst van deze tijd) al jaren bloeit.

Werken als beeldend kunstenaar vanaf mijn 27^{ste} jaar in Amsterdam was een unieke en authentieke kans in die tijd als het gaat om mijn vak als beeldend kunstenaar en muzikant in jazz & geïmproviseerde muziek.

Dat heb ik op een professioneel eerlijke en unieke wijze kunnen vormgeven en uitvoeren, ook door verschillende monumentale opdrachten in de architectuur en originele kunstwerken (unica) te hebben kunnen maken, zonder kopie lust.

Gelukkig hebben mensen in die periode in Nederland en het buitenland van mijn beeldend werk en gespeelde muziek in diverse muziekgroepen kunnen genieten, daardoor geraakt te worden en zich kunnen laten inspireren.

Vooraf ook via en sfeer van creativiteit van de door mij in 1975 opgerichte privé kunstacademie atelier '*Werkplaats Molenpad*' heb ik als beeldend kunstenaar/docent in de plek van ons *Kunstenaar Collectief Molenpad* - Amsterdam veel kunnen ontwikkelen om over te dragen op studenten. Hiermee bedoel ik ook met name de specifieke invulling van de door mij ontwikkelde methode '*t Tijdloze Uur*'. Wat zou er gebeurd zijn als ik me niet als beeldend kunstenaar vanaf mijn 23^{ste} ontwikkeld had? Als ik niet op verschillende kunstopleidingen had kunnen studeren (en collegae ook niet), waaronder de beroemde Academie '63 in Haarlem (1963), die al jaren inhoudelijk en bestuurlijk model staat voor kunstacademies in heel Europa? Wat een kans in mijn leven zo'n primeur meegemaakt te hebben! De bron van creativiteit had ik dan niet kunnen overdragen aan mijn studenten die deel uitmaken van het Nederlandse publiek in de beschrijving van deze essay.

Een kunstenaar betekent vaak veel meer voor het publiek (de samenleving) dan alleen iemand die een schilderij schildert. Het is een maatschappelijk en dienend beroep dat de medemens inspireert in het leven.

Gedurende al die jaren heb ik af en toe via exposities en vanaf mijn atelier af en toe mijn eigen kunstwerken kunnen verkopen. Oprechte dankbaarheid voel ik voor een halve eeuw als beeldend kunstenaar te leven en werken met en voor mensen in Amsterdam, in het gehele land en in het buitenland.

Vervolg... over Werkboek 't Tijdloze Uur / The Timeless Hour



De Klei-wissel met communiceren en creëren

Hierboven heb je al iets over 't Tijdloze Uur kunnen lezen. In 2017 zal het Hebreeuwse boek in Israël het licht zien. Ook binnenkort het Engelse boek uit te geven in Amerika en daarna het Duitse en Spaanse boek. Alle vrienden en studenten van de voormalige *Werkplaats Molenpad* of elders die donaties gaven aan de Stichting 't Tijdloze Uur, nogmaals mijn hartelijke dank daarvoor en indirect vooral wereldwijd dank namens alle kinderen, ouders, adolescenten en volwassenen in deze verschillende taalgebieden.

De Nederlandse uitgave van juni 2014 is het eerste nieuwe ontwikkelde boek met een compactere tekst dan de eerste editie uit 2000/Lambo Arnhem. Dankzij de donateurs uit het door mij in jaren

opgebouwde netwerk, ontstond via twee Crowdfunding Nieuwsbrieven een geheel nieuw bewerkte versie met ingekort tekst van dit boek met kleuren foto's, voorzien van moderne wetenschappelijke onderbouwingen.

Het ontwerp van dit boek fungeert als basis voor alle volgende internationale uitgaven met een prachtige, functionele nieuwe lay-out.

Voor mijzelf komt daar geen inkomen, zoals Royalty's uit voort omdat alle donaties voor de Stichting 't Tijdloze Uur naar nieuwe uitgaven van internationale boeken gaan. Dit heb ik eertijds besloten van uit de gedachte en maatschappelijk wanbeleid bij donaties op veler gebied en over misbruik t.a.v. eigen aanwending van gelden van derden (*Rochdale*) en andere malafide praktijken. Hierdoor kan ik deze Crowdfunding openlijk en transparant uitvoeren en daarmee misbruik voorkomen. Voordeel is trouwens ook dat er geen btw en vermogensbelasting hoeft te worden afgedragen

door de Stichting, wat mij gelukkig veel administratief werk bespaart. Johan Cruijff zou zeggen: 'elk nadeel heb z'n voordeel'. Er doet zich een wonderlijke parallel voor tussen Johan en mij zonder dat we elkaar kennen. Johan legde via grote projecten wereldwijd voetbalvelden / veldjes en voetbal-kooien aan voor kinderen. Door mij ontwikkelde beeldende methode in boeken worden voornamelijk aangewend voor het ontwikkelen van de innerlijke persoonlijkheid van kinderen. Ieder zijn deel.

Voor donaties:

Stichting 't Tijdloze Uur: NL48RABO0160983010

Met dank voor je aandacht,

Michiel Czn. Dhont

